

Virusorsakad gastroenterit, vårdhygieniska riktlinjer kommunal vård och omsorg

Syfte och ansvar

Chefer samt vård- och omsorgspersonal ansvarar för att följa vårdhygieniska riktlinjer

Berörd verksamhet

Alla verksamheter inom hälso- och sjukvård samt omsorg i Kalmar län

Allmänt

Virala gastroenteriter orsakas av calicivirus (noro- och sapovirus), rota-, adeno-, entero- eller astrovirus. Nedanstående riktlinje kan tillämpas vid alla virusorsakade gastroenteriter. Vanligaste symtomen är plötsligt påkomna kräkningar och/eller diarré.

Provtagning

Provtagning ”utbrottsutredning viral gastroenterit” används för att verifiera utbrott. Prov tas från två -tre nyinsjuknade patienter. Negativa provsvar utesluter inte smittsam sjukdom.

Smittspridning (gäller calicivirus)

- Huvudsakligen direkt/indirekt kontaktsmitta, hög smittsamhet
- Kort inkubationstid (12–48 timmar)
- Virus kan överleva flera veckor i vårdmiljön
- Kan även spridas via mat och vatten

Smittfrihet

Brukare betraktas som ej smittsam vid symptomfrihet i minst 48 timmar, har duschat, fått rena kläder och renbäddad säng

Misstänkt inkuberade brukare ska om möjligt vara på sitt rum/bostad i 48 timmar

Vårdrutiner brukare, enstaka fall

- Brukaren bör vara i lägenheten och ha eget hygienutrymme. Person som delar lägenhet med den sjuke bör stanna i lägenheten. Dörren ska vara stängd. Måltider ska intas i lägenheten.
- Har brukaren delat lägenhet med annan, räknas kvarvarande brukare som smittade/inkuberade och bör inte flyttas till annan lägenhet eller vårdenhet inom 48 timmar
- Lägenheten ska inte beläggas med nya brukare

- Akuta vårdåtgärder på annan enhet ska utföras trots smittrisk. Informera mottagande enhet inför besöket.
- Nyanländ brukare som kan vara smittad/inkuberad placeras i egen lägenhet med eget hygienutrymme

Vårdrutiner brukare, tillägg vid utbrott

- Utbrott definieras som två eller flera fall av gastroenterit hos brukare (och personal) på en enhet inom en vecka
- Meddela medicinsk ansvarig sjuksköterska
- Kontakta Vårdhygien
- Epidemiologiblad upprättas
- Informera brukare, besökande och all personal. Skylt kan sättas upp.
- Informera brukare på enheten och anhöriga om skärpt handhygien
- Ingen bufféservering på enheten
- Samtliga brukare bör vistas i sina lägenheter, gäller även symtomfria
- All personal bör vara avdelningsbunden
- Intagningsstopp och begränsning av besök kan bli aktuellt
- Speciellt avdelad personal vårdar brukare med symtom och inkuberade (kohortvård). För att kohortvård ska fungera krävs att den bedrivs hela dygnet.

Ordinärt boende

- Arbeta utifrån basala hygienrutiner. Vid risk för stänk använd långärmat plastförkläde, handskar, munskydd och visir. Tillgång till flytande tvål, pappershanddukar, handskar och handsprit.
- Om tvätten ska hanteras i gemensam tvättstuga lägg tvätten i tvättsäck. Hanteras enligt dokument [Rutiner vid regelbunden städning och tvätthantering](#).
- Avfallet läggs i dubbla soppåsar. Hanteras därefter som vanligt avfall.
- Väteperoxidbaserat desinfektionsmedel att torka av tagytor

Vårdrutiner, personal

- Arbeta utifrån basala hygienrutiner. Vid risk för stänk använd långärmat plastförkläde, handskar, munskydd och visir. Händerna ska tvättas med tvål och vatten och därefter desinfekteras.
- Personal bör vara avdelningsbunden. Vid avsteg ska arbetskläder bytas innan man går till annan avdelning/lägenhet.
- Personal som vårdar smittsamma eller inkuberade brukare ska inte hantera livsmedel
- Personal med symtom tas omgående ur arbete
- Personal får återgå i tjänst efter 24 timmars symtomfrihet, men ska inte hantera livsmedel förrän efter 48 timmar. Personal som har hushållskontakt med person med

gastroenterit bör inte hantera livsmedel till brukare innan hushållskontakten varit symptomfri i 48 timmar.

- Överväg att kassera gemensamma livsmedel i personalkylskåp
- Undvik gemensam mat, fika, godis och frukt i personalrummet

Besökare

- Informera besökare om att smitta förekommer
- Informera om skärpt handhygien

Transport

Inför förflyttning: kontakta alltid mottagande enhet eller sjukhus om pågående/nyligen genomgången virusorsakad gastroenterit hos brukaren eller på enheten.

Städning, tvätt, avfall, disk

Alkoholbaserat desinfektionsmedel för ytor har dålig effekt på Calicivirus - istället används väteperoxidbaserat desinfektionsmedel

Punktrensning/desinfektion: Torka först upp spill. Därefter väteperoxidbaserat desinfektionsmedel. Viktigt med mekanisk rengöring.

Daglig städning/desinfektion: Rum och hygienutrymme. Kontaktytor på säng, sängbord, andra kontaktytor i brukarens närhet, handfat särskilt kranar och toalettstol. Använd fuktad microfiberduk alt. rengöringsmedel och vatten. Viktigt med mekanisk rengöring. Desinfektera med väteperoxidbaserat desinfektionsmedel.

Golv: Fuktad mikrofibermopp alt. rengöringsmedel och vatten. Desinfektera med väteperoxidbaserat desinfektionsmedel.

Slutstädning: Efter brukare byter lägenhet, tillfrisknar eller går hem. Samma rutin som vid daglig städning. Släng toalettpappersrullen och engångsmaterial som varit i brukarens närhet eller hanterats av personal. Byt toalettborsten.

Hjälpmedel: Rengörs och desinfekteras som vid daglig städning.

Tvätt: Smittförande tvätt.

Avfall: Konventionellt avfall.

Disk: Servett, haklapp, plåster eller liknande kastas i lägenheten innan brickan tas ut. Bricka och porslin diskas i diskmaskin.

Ändringshistorik

Datum	Ändring	Utförd av
2025-03-04	Ny dokumentmall och övergripande revidering av dokument.	EHL